

Utkast till yttrande från Europeiska regionkommittén – En rättvis och effektiv företagsbeskattning i Europeiska unionen

(2016/C 051/07)

Föredragande: Jean-Luc VANRAES (BE-ALDE), ledamot av kommunfullmäktige i Ukkel/Uccle och ordförande för kommunens socialtjänst

Referensdokument: Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet – En rättvis och effektiv företagsbeskattning i Europeiska unionen: 5 nyckelområden för handling

COM(2015) 302 final

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Kommittén erinrar om att alla lagstiftningsinitiativ från kommissionen, även på beskattningsområdet i enlighet med artiklarna 113, 115 och 116 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, måste vara förenliga med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.
2. Vi stöder de fyra målen i kommissionens handlingsplan om företagsbeskattning, som är följande:
 - Återställa kopplingen mellan beskattning och var ekonomisk verksamhet äger rum, dvs. värdeskapandeorten, alltså den ort där forskningen, utvecklingen och produktionen faktiskt äger rum.
 - Säkerställa att medlemsstaterna rätt kan värdera företagsverksamhet i sin jurisdiktion.
 - Skapa en konkurrenskraftig och tillväxtvänlig skattemiljö för företag inom EU med sikte på en motståndskraftigare företagssektor, i linje med rekommendationerna i den europeiska planeringsterminen.
 - Skydda den inre marknaden och säkra en kraftfull EU-strategi för externa företagsbeskattningsärenden.
3. Den befintliga lagstiftningen om företagsbeskattning – oavsett om det gäller nationell, europeisk eller global nivå – är inte längre anpassad till den rådande ekonomiska situationen med globalisering, rörlighet, digital teknik, nya affärsmodeller och komplexa företagsstrukturer.
4. Vi vill betona komplexiteten i de nuvarande reglerna om företagsbeskattning inom unionen samt bristen på samordning och komplementaritet mellan medlemsstaternas olika system.
5. ReK beklagar att vissa företag, bland annat multinationella företag, utnyttjar denna situation för att minska sin skattebörda, genom antingen skattebedrägeri eller skatteflykt, vilket är olagligt, eller genom att använda sig av strategier för ”aggressiv skatteplanering”, som även om de kan vara lagliga strider mot lagstiftningens avsikt.
6. I båda fallen är dessa företag i slutändan föremål för en beskattning som är långt ifrån rättvis, eftersom den är alldeles för låg i förhållande till företagets inkomster.

7. Enligt vissa beräkningar innebär skatteflykt, skattebedrägeri och aggressiv skatteplanering att EU varje år går miste om skatteintäkter på uppemot 1 000 miljarder euro ⁽¹⁾. Dessa uteblivna inkomster försämrar de offentliga finanserna på samtliga nivåer, även vad avser de lokala och regionala myndigheterna. Dessutom skulle en korrekt skatteuppbörd som är öppen för insyn, effektiv och rättvis för samtliga företag möjliggöra en skattesänkning.

8. ReK föreslår att alla internationella avtal där EU ingår som part, däribland handelsavtal och ekonomiska partnerskapsavtal, ska innehålla bestämmelser om främjande av en god skatteförvaltning, i fråga om såväl insyn som bekämpning av skadlig skattepraxis, och uppmanar Europeiska kommissionen att insistera på denna punkt under de pågående förhandlingarna, bland annat om det transatlantiska partnerskapet för handel och investeringar och om tjänstehandelsavtalet.

9. Vi beklagar förekomsten och omfattningen av denna skadliga skattepraxis vid en tidpunkt då många skattebetalare, och framför allt privatpersoner, i vissa medlemsstater har drabbats av ett ökat skattetryck på grund av åtstramningspolitiken. Denna brist på rättvis beskattning inverkar menligt på den sociala och ekonomiska stabiliteten.

10. De nuvarande komplicerade reglerna om bolagsskatt utgör en fördel för vissa stora företag som utnyttjar svagheter, men de är till klar nackdel för de små och medelstora företagen och mikroföretagen, eftersom den betungande byråkratin hindrar framför allt deras gränsöverskridande verksamhet.

11. Denna situation innebär även en konkurrensmässig obalans mellan företagen, i synnerhet mellan de stora multinationella företagen, som har de nödvändiga resurserna för att med hjälp av aggressiv skatteplanering undgå skatter, och de små och medelstora företagen, som inte har det.

12. På EU-nivå och på lång sikt kan man iakttä en allmän sänkning av den lagstadgade bolagsskattesatsen.

13. Vi betonar dock att denna sänkning under senare år har åtföljts av en utveckling i olika riktningar, t.ex. en bredare skattebas, fler nystartade företag och låga räntesatser (som begränsar avdragen), vilket borde ha lett till en ökning av intäkterna från bolagsskatten.

14. Kommittén konstaterar att det är svårt att jämföra de effektiva skattesatserna i olika medlemsstater, och föreslår därför att man utvecklar en gemensam beräkningsmetod för att möjliggöra en sådan jämförelse.

15. På grundval av de studier som genomförts av OECD och som visar att vissa multinationella företag använder sig av strategier som gör det möjligt att endast betala 5 % skatt på vinsten, medan mindre företag betalar upp till 30 %, stöder kommittén kravet på att multinationella företag i sina årsredovisningar, för varje medlemsstat och tredjeland där de har ett driftsställe, ska ange en rad aggregerade uppgifter, inbegripet resultat före skatt, skatt på resultatet, antal anställda, samt tillgångar. Denna information bör offentliggöras för allmänheten, om möjligt i form av ett centralt europeiskt register.

En gemensam konsoliderad bolagsskattebas

16. En gemensam konsoliderad bolagsskattebas innebär dubbla möjligheter: För det första för att bekämpa aggressiv skatteplanering, skattebedrägeri och skatteflykt samt den skadliga skattekonkurrensen mellan medlemsstaterna, och för det andra i syfte att stärka den inre marknaden och minska de administrativa bördor som tynger de företag som bedriver gränsöverskridande verksamhet, oavsett företagets storlek.

17. Det faktum att man fastställer skattebasen med utgångspunkt i en enda uppsättning skatteregler i stället för 28 skulle innebära en förenkling och minska de administrativa kostnaderna för företagen, vilket skulle vara särskilt betydelsefullt för de små och medelstora företag som är verksamma i flera medlemsstater.

18. Därför betonar kommittén de positiva effekter som en gemensam konsoliderad bolagsskattebas kan få för den ekonomiska tillväxten, sysselsättningen och en rättvis beskattning samt för de offentliga finanserna, inbegripet de lokala och regionala myndigheternas finanser.

⁽¹⁾ "Closing the European Tax Gap", rapport till gruppen Progressiva förbundet av socialdemokrater och demokrater i Europaparlamentet, av R. Murphy, direktör, Tax Research UK. Tillgänglig online: http://www.socialistsanddemocrats.eu/sites/default/files/120229_richard_murphy_eu_tax_gap_en.pdf (EN).

Lokala och regionala aspekter i anslutning till en gemensam konsoliderad bolagsskattebas

19. Trots att en gemensam konsoliderad bolagsskattebas inte direkt – åtminstone inte i 2011 års förslag – avser den lokala och regionala skatten, skulle den inverka på de lokala och regionala myndigheternas skatteintäkter, varav en del, beroende på vilka medlemsstater det gäller, har sitt ursprung i lokal eller regional skatt som tas ut på grundval av den nationellt fastställda skattebasen och/eller en andel av den nationella bolagsskatten.

20. Kommittén uppmanar kommissionen att noggrant undersöka vilka potentiella effekter som ett nytt lagstiftningsförslag för att införa en gemensam konsoliderad bolagsskattebas kan få på de lokala och regionala myndigheterna, särskilt på deras budgetar, utan att för den skull upprepa hela förfarandet och analysera effekterna av en gemensam konsoliderad bolagsskattebas, vilket i onödan skulle fördröja genomförandet.

21. I vissa medlemsstater skulle den lokala och regionala skatten påverkas av införandet av en gemensam konsoliderad bolagsskattebas, eftersom det i förenklingssyfte skulle förefalla logiskt att även använda denna för att fastställa lokal och regional skatt.

En gemensam konsoliderad bolagsskattebas och skattesatser

22. Den gemensamma konsoliderade bolagsskattebasen är inte avsedd att harmonisera skattesatserna, eftersom de nuvarande fördragen inte innehåller någon artikel som specifikt rör direkt beskattning. Att de nuvarande fördragen inte utgör någon grund för harmonisering utesluter dock inte att medlemsstaterna kan överväga ett fördjupat samarbete på detta område.

23. Den lagstaddade bolagsskattesatsen i de olika medlemsstaterna är en oexakt eller till och med bedräglig indikator, eftersom skillnaderna är stora när det gäller skatteunderlag, avdrag och förmånssystem. I vissa fall går den skattesats som tillämpas inte alls att jämföra med den lagstaddade skattesatsen.

24. Av öppenhetsskäl anser vi därför att medlemsstater och regioner med lagstiftningsbefogenheter på bolagsskatteområdet bör förse kommissionen med detaljerade uppgifter om gällande genomsnittliga faktiska bolagsskatt, inklusive alla avdrag.

Obligatorium och uppskjutande av konsolidering

25. Kommittén välkomnar kommissionens ansatser att i sitt nya förslag göra den gemensamma konsoliderade bolagsskattebasen obligatorisk, åtminstone för multinationella företag eftersom det är uppenbart att de som ägnar sig åt aggressiv skatteplanering och skatteflykt eller skattebedrägeri inte skulle samtycka till en frivillig gemensam konsoliderad bolagsskattebas som förhindrar denna aktivitet.

26. ReK erinrar om att kommittén i sitt yttrande från 2011 föreslog att den gemensamma konsoliderade bolagsskattebasen skulle bli obligatorisk efter en övergångsperiod, åtminstone för företag av en viss storlek ⁽²⁾.

27. Det vore önskvärt att man direkt införde en gemensam konsoliderad bolagsskattebas. Eftersom förhandlingarna om konsolideringen är långa och utdragna stöder vi kommissionens strategi att skjuta upp konsolideringen av den gemensamma konsoliderade bolagsskattebasen ifall detta gör det möjligt att göra framsteg i förhandlingarna om de återstående delarna av förslaget, särskilt definitionen av gemensam skattebas. Kommissionen anger i sitt arbetsprogram för 2016, som antogs den 27 oktober, att den avser att dra tillbaka det aktuella förslaget om den gemensamma konsoliderade bolagsskattebasen. Kommittén undrar emellertid om inte kommissionen med sin avsikt att ersätta detta förslag med ett förslag som går ut på att stegvis införa en obligatorisk skattebas föregriper slutsatserna från det offentliga samråd som den lanserade den 8 oktober och som ska vara öppet fram till den 8 januari 2016.

28. Kommittén påminner dock om att konsolidering även i fortsättningen måste vara ett av målen för EU:s institutioner och medlemsstaterna när det gäller företagsbeskattning, i den meningen att det skulle utgöra ett svar på frågorna om kostnader för överföringar inom en koncern inom Europeiska unionen och frågor som rör skatteundandragande som är förknippade med dem, och det skulle dessutom innebära en förenkling och en avsevärd besparing i fråga om administrativa kostnader för företagen.

29. Om förhandlingarna om konsolidering misslyckas, skulle en minsta skattesats kunna övervägas.

⁽²⁾ Yttrande från Regionkommittén om "En gemensam konsoliderad bolagsskattebas". Föredragande: Gusty Graas (LU-ALDE). Ref: ECOS-V-018/CdR 152/2011 fin. Tillgängligt online: http://webapi.cor.europa.eu/documentsanonymous/cdr152-2011_fin_ac_sv.doc

30. Kommittén är också oroad över risken att den tillfälliga gränsöverskridande kompensationsmekanism som planeras av kommissionen i avvaktan på konsolideringen kan ge upphov till nya möjligheter för aggressiv skatteplanering. Med tanke på denna risk, som skulle innebära en betydande förlust av inkomster för medlemsstaterna, uppmanar ReK kommissionen att skynda på den initialt föreslagna tidsplanen för genomförandet.

Andra överväganden avseende en gemensam konsoliderad bolagsskattebas

31. Den förmånliga behandling som förbehålls skuldsättning och räntor i många skattesystem hämmar diversifieringen av företagsfinansieringsmodeller och förhindrar en utökad finansiering med eget kapital av företag i EU, som ofta tillämpas i andra länder.

32. ReK uppmanar därför kommissionen och medlemsstaterna att uppmantra en större diversifiering av finansieringen för företag, vilket tveklöst skulle vara till gagn för tillväxten och sysselsättningen.

33. Vi erinrar om att kommittén i sitt yttrande från 2011 om en gemensam konsoliderad bolagsskattebas förslög att man skulle beakta återkommande kostnader för miljöskydd och insatser för minskade växthusgasutsläpp när man upprättar förteckningen över avdragsgilla utgifter, bland annat med hänsyn till initiativ om antagande av integrerade tillverkningsprocesser med låg miljöpåverkan.

34. Kommittén uppmanar kommissionen att införa en sådan möjlighet till avdrag i sitt nya lagstiftningsförslag som väntas under 2016.

35. ReK anser även, vilket man också gav uttryck för 2011, att en gemensam konsoliderad bolagsskattebas borde åtföljas av gemensamma redovisningsregler om man till fullo vill uppnå målet om administrativ förenkling.

OECD:s arbete

36. Kommittén välkomnar att Organisationen för ekonomiskt samarbete och utvecklings (OECD) arbete utmynnade i att stats- och regeringscheferna i G20-gruppen vid sitt möte i Antalya den 16 november 2015 antog handlingsplanen mot en urholkning av skattebasen och överföring av vinster (BEPS), som omfattar 62 länder. Vi anser dock att bestämmelserna om landsspecifik offentlig redovisning (country by country reporting) är otillräckliga, eftersom den automatiska redovisningen av uppgifter enligt åtgärd 13 i BEPS endast gäller redovisning av uppgifter till skattemyndigheterna i det land där moderbolaget i koncernen har sin skattemässiga hemvist, mot bakgrund av att kravet om offentlig redovisning redan existerar på EU-nivå för banker och bryttnings- och utvinningsföretag som är etablerade i EU.

37. Kommittén uppmanar Europeiska kommissionen, medlemsstaterna och de regioner som har befogenheter att lagstifta om bolagsskatt att säkerställa ett bindande genomförande av BEPS-paketet genom ett nytt direktiv för att motverka urholkning av skattebasen och överföring av vinster i syfte att effektivt bekämpa dessa fenomen inom EU.

38. ReK ser positivt på att Ekofin har antagit den "ändrade nexusstrategin", och anser vidare att direktivet bör innebära att den ändrade nexusstrategin ska omfattas av bindande EU-lagstiftning. Den ändrade nexusstrategin har fastställts på OECD-nivå inom ramen för BEPS-paketet och av Ekofin inom ramen för arbetsgruppen för uppförandekoden och rör frågan om gynnsamma skatteregler på inkomster från patent eller patentboxar.

Icke samarbetsvilliga jurisdiktioner

39. Kommittén anser att det vid sidan av nödvändiga initiativ och framsteg inom unionen är av avgörande betydelse att stärka den europeiska strategin avseende samarbetsvilliga jurisdiktioner eller skatteparadis.

40. I synnerhet på detta område är oenigheten mellan medlemsstaterna och bristen på samordning faktorer som gör det möjligt för företagen att undgå rättvis beskattning.

41. ReK välkomnar kommissionens offentliggörande av en "Förteckning över tredjeländer som är ovilliga att samarbeta i skattefrågor", som bifogas meddelandet, och anser att det är ett mycket starkt symboliskt initiativ.

42. Vi anser dessutom att offentliggörandet av denna förteckning bör utgöra grunden för en omfattande diskussion mellan alla medlemsstater i syfte att utforma en gemensam och samordnad strategi på EU-nivå gentemot dessa jurisdiktioner för att bekämpa sådana skadliga skatteförfaranden som de tillåter.

43. Vi ifrågasätter om kriteriet för upprättandet av förteckningen över tredjeländer som är ovilliga att samarbeta som offentliggjorts av kommissionen kanske är alltför restriktivt, eftersom länderna måste kunna identifieras som ovilliga av minst tio medlemsstater.
44. ReK välkomnar i detta sammanhang de avtal som undertecknades i maj 2015 mellan EU å ena sidan och Schweiz, Andorra respektive Liechtenstein å andra sidan eftersom det är ett viktigt steg för att skapa insyn och bekämpa skattebedrägeri.
45. Det automatiska utbyte av upplysningar som ingår i de avtal som nämns i ovanstående punkt utgör ett effektivt instrument för att minska och bekämpa aggressiv skatteplanering, och det bör införas allmänt. Vi välkomnar dessutom att flera av de tredjeländer som kartlagts av kommissionen och som varit ovilliga att samarbeta har antagit eller åtagit sig att anta den globala standarden.

Bryssel den 4 december 2015.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*
